

בָּסְטֵר יִמְנָא, אֶלָּא בָּסְטֵר שְׁמַאלָּא. וְקָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא עֲבֹד יְמָמָא וְלִילָּא, לְאַנְגָּגָא בֶּל חֶד וְחֶד לְסִטְרִיה קְדֻקָּא חַזְוִי לֵיה. זְבָא חַוְלְקִיהּוּן דִּישְׂרָאֵל, בְּעַלְמָא דִין, וּבְעַלְמָא דָאָתִי.

רַבִּי חִיא פָתָח וְאָמַר, (מלacci⁵) זְוִרָחָה לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמַשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכִנְפִּיהָ. תָא חַזְוִי, זְמִינָה קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא לְאַנְגָּרָא לוֹן לִישְׂרָאֵל, הַהוּא שְׁמַשָּׁא, דָגְנִיו קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, מִיּוֹמָא דָאַתְבָּרִי עַלְמָא. (דָגְנִיו קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא) מִקְפֵּי רְשִׁיעֵי דָעַלְמָא. כַּמָּה דָכְתִּיב, (איוב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אָוָרִים.

וְהַהוּא נְהֹרָא גְנִיו לֵיה קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא. דָבֶד גַּפְךְ בְּקָדְמִיתָא, הַוָה נְהֹיר מִסְיִיףִי עַלְמָא, וְעַד סִיִּיףִי עַלְמָא. בֵין דָאַסְתָּבֵל בְּדִירִיה דָאַנוֹשׁ וּבְדִירִיה דָמְבוֹל. וּבְדִירִיה דָפְלָגָה, וּבְכָל אַיִן חַיְבָא. גְנִיו לֵיה לְהַהוּא נְהֹרָא.

לשון הקודש

הוּא לְהָאֵר לִישְׂרָאֵל אֶתְהוּמוֹ הַשְּׁמָשׁ שְׁגָנָנוּ לְהַמְּ (קיים) לְעַמְדָה בָצֶד יְמִינָה, אֶלָּא בָצֶד שְׁמָאלָה. וּבְקָדוֹשׁ בָּרוֹקָה הוּא עָשָׂה יוֹם לְלִיל לְהָנְהָגָה בֶּל אַחֲרֵי וְאַחֲרֵי לְאַצְדִּיכָה שְׁלֹשָׁה קָרְאוּי לוּ. אֲשֶׁרִי חַלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. מִרְשָׁעִים אָוָרִים.

רַבִּי חִיא פָתָח וְאָמַר, (מלacci⁵) זְוִרָחָה לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמַשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכִנְפִּיהָ. בָא רָאתָה, עַתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוֹקָה מְאוֹר מְסֻופָּה הַעוֹלָם וְעַד סּוֹף הַעוֹלָם. בֵין

כִּיּוֹן דָּאַתָּא יְעַקֵּב, וְאֲתִדְבָּק בְּהַהְזֹא מִמְּנָא רְבָּרָא דְּעַשֹּׁו, וְאֲפִישׁ לֵיה בִּירְכָּא דִילִיה, וְהַזָּה נֶבֶי. כְּדִין מַה בְּתִיב, וַיְזַרֵּחׁ לוֹ הַשְּׁמֵשׁ, מִאן שְׁמֵשׁ, הַהְזֹא שְׁמֵשָׁא דְגַנְיוֹז. בְּגַיּוֹן דָאַת בֵּיה אָסּוֹתָא, לְאֲתָסָה לֵיה מְאַרְבּוּבִתִּיה, וְלִבְתָּר אֲתָסִי בְּהַהְזֹא שְׁמֵשָׁא. דְבָתִיב, (בראשית לג) וַיַּבָּא יְעַקֵּב שְׁלָם, שְׁלָם בְּגֻפֵיה דָאַתָּסִי.

יעל דָא, זְמִינָה קָדְשָׁא בְּרִיךְ הַזֹּא לְגַלְאָה הַהְזֹא שְׁמֵשָׁא, וְלְאַנְהָרָא לֵיה לִישְׁרָאֵל. דְבָתִיב, וּזְרָחָה לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי שְׁמֵשׁ צְדָקָה, מַאי שְׁמֵשׁ צְדָקָה. דָא שְׁמֵשָׁא דְיְעַקֵּב, דָאַתָּסִי בֵיה. וּמְרָפָא בְּכַנְפִיהָ, דְבַהְזֹא שְׁמֵשָׁא, יְתָסּוֹן כְלָהוּ. בְּגַיּוֹן דָהָא בְּזַמְנָא דִיקּוּמָיוֹן יִשְׂרָאֵל מְעַבְּרָא, בְּמַה חֲגָרִין וּבְמַה סּוּמִין יְהֹוֹן בְּהֹזָן. וּבְדִין קָדְשָׁא בְּרִיךְ הַזֹּא יְנִהְיֵר לוֹן הַהְזֹא

לשון הקודש

שְׁנָרְפָּא.

יעל בן עתיד הקדוש ברוך הוא לְגַלְוָת אֶת הַשְּׁמֵשׁ הַהְזֹא וְלְאַיִיר אָתוֹ לִיְשָׁרָאֵל, שְׁבָתּוֹב וּזְרָחָה לְכֶם יְרָאֵי שְׁמֵי הַשְּׁמֵשׁ צְדָקָה. מַה זֶה שְׁמֵשׁ צְדָקָה? זֶה הַשְּׁמֵשׁ שֶׁל יְעַקֵּב שְׁנָרְפָּא בּוּ. וּמְרָפָא בְּכַנְפִיהָ – שֶׁל אָוֹתָה שְׁמֵשׁ בְּלָם יְתָרְפָּא גַּם שְׁמוֹ שְׁהָנָה בָּזְמָן שִׁישָׁרָאֵל יָקוּמוּ מִן הַעֲפָר, בְּמַה חֲגָרִים וּבְמַה סּוּמִים יִקְהִיא בָּהֶם, וְאַוְן הַקְדּוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָאֵר לְהֶם

שְׁהַסְּתַבֵּל בְּדוֹר אָנוֹשׁ וּבְדוֹר הַמִּבּוֹל וּבְדוֹר הַפְּלָגָה וּבְכָל אֶתְהָם הַרְשָׁעִים, גַּנוּ אֶת אָתוֹ הָאוּר.

כִּיּוֹן שֶׁבָּא יְעַקֵּב וּגְרָבָק בְּאָתוֹ הַמִּמְנָה הַגָּדוֹל שֶׁל עַשְׂוֹ וְהַבִּישׁ אֶתְהָם בִּירְכָוּ, וְהַיָּה נְכָתָה, אֹו מַה בְּתוּב? וַיְזַרֵּחׁ לוֹ הַשְּׁמֵשׁ. אַיִּיחָה שְׁמֵשׁ? אֶתְהָם הַשְּׁמֵשׁ שְׁגָנוּ, מִשּׁוּם שִׁישׁ בּוּ רְפָאָה לְרָפָא אֶתְהָם מְאַרְכָּבָתוּ, וְאַחֲרָכָה כְּנָרְפָּא בְּשְׁמֵשׁ הַהְזֹא, שְׁבָתּוֹב (בראשית לג) וַיַּבָּא יְעַקֵּב שְׁלָם, שְׁלָם בְּגֻפוֹ,

שָׁמֶשׁ אַלְאַתֵּסָה בָּהּ. דְּבַתִּיב וּמְרֵפָא בְּכַנְּפֵיהָ.

וּבְדִין, יְתִגְהִיר הַהוּא שָׁמֶשׁ אַ, מִסִּינְיָרִי עַלְמָא, עַד סִינְיָרִי עַלְמָא. וְלִיְשָׂרָאֵל יְהָא אַסְנוֹתָא, וְעַמְּמִין עַזְבָּדִי עַבּוֹדָת כּוֹכְבִים וּמְזֻלּוֹת בֵּיה יְתָזְקְדוֹן. אַבְלָל לִיְשָׂרָאֵל מַה כְּתִיב, (ישעה נח) אֹז יְבָקָע בְּשַׁחַר אָזָרְךָ וְאַרְכְּתָךְ מַהְרָה תַּצְמָח וְהַלְךָ לְפָנֵיךְ צְדָקָה בְּבּוֹד יְיָ יְאַסְפָּךְ.

אַהֲדָרָנָא לְמִילִי קְדָמָאי: וְלִיּוֹסְפָּה יַלְד שְׁנִי בְּנִים בְּטַרְם תְּבוֹא שְׁנָת הַרְעָב וְנוּ. רַבִּי יְצָחָק פָּתָח, (מיכה ח) וְהִיה שְׁאָרִית יַעֲקֹב בְּגּוֹיִם בְּקָרְבָּ עַמִּים רַבִּים כְּטַל מֵאת יְיָ כְּרַבִּיבִים עַלְיִי עַשְׁבָּ אָשָׁר לֹא יִקְנָה לְאִישׁ וְלֹא יִיחַל לְבָנִי אָדָם. תָּא חֹזֵי, בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא, בְּדַגְהָרָא סְלִקָּא. אַתְעַר תְּד צִיפְרָא בְּאַיְלָנָא דְגַנְתָּא דְעַדְן, וְקָרֵי תְּלַת זְמָנִין. וְשְׁרַבִּיטָא

לשון הקודש

אָנוֹ חוֹזְרִים לְדִבְרִים הָרָאשׁוֹנִים. וְלִיּוֹסְפָּה אָוֹתָה הַשְׁמָשׁ לְהַרְפָּא בָּהּ, שְׁבָתוֹב וּמְרֵפָא בְּכַנְּפֵיהָ. וְאָז יִאָר אָוֹתָה הַשְׁמָשׁ מִסּוֹפֵר הַעוֹלָם וְעַד סְוִיף הָעוֹלָם, וְלִיְשָׂרָאֵל תְּהִיחָה רְפּוֹאָה, וְהַעֲמִים עַזְבָּדִי עַבּוֹדָת כּוֹכְבִים וּמְזֻלּוֹת יִשְׁרָפוּ בּוּ. אַבְלָל לִיְשָׂרָאֵל מַה בְּתוּב? (ישעה נח) אֹז יְבָקָע בְּשַׁחַר אָזָרְךָ וְאַרְכְּתָךְ מַהְרָה תַּצְמָח וְהַלְךָ לְפָנֵיךְ צְדָקָה בְּבּוֹד הַיָּאָסְפָּךְ.

וַיָּדַקְתָּ, וְכֹרֶזֶת קָרֵי בְּחִילָה, לְכֹזֶן אֲמְרִין, הַוְרָמְנִי דְבוּרָמְנִי. מִאן מְגַזֵּן הַחֲמִי וְלֹא חֲמִי. דְקִיְמָא בְּעַלְמָא, וְלֹא יָדַעַי עַל מַה קִיְמִי, לֹא מְשַׁגִּיחַ בִּיקָרָא דְמַאֲרִיחָן. (דף רד ע"א) אֲוֹרִיְתָא קִיְמָא קְפִיְהָן, וְלֹא מְשֻׁתְּדָלִי בָּה. טָב לֹזֶן דְלָא יְבָרָן, עַל מַה יְקֹזְמָן בְּלָא סְכָלָתָנו. וַיְיִלְזֶן כֶּד יְתָעָרָן יוֹמִי דְרָעָה עַלְיוֹהו, וַיַּטְרְדוּן לְהֹזֶן מְעַלְמָא.

מִאן אַינְנוּ יוֹמִין דְרָעָה, אֵי סְלָקָא דְעַתָּה דְאַינְנוּ יוֹמִי דְסִיבוֹ, לֹאוּ הַכִּי. דְהָא יוֹמִי דְסִיבוֹ, אֵי זְבָה בְּגָנִין וּבְנִי בְּגָנִין, יוֹמִי דְטָב אַינְנוּ. מִאן אַינְנוּ יוֹמִין דְרָעָה, אֶלָּא אַינְנוּ בְּמַה דְאַתְּמָר. דְבָתִיב, (קהלת י"ב) זְבוֹר אֶת בּוֹרָאֵיךְ בִּימֵי בְּחוֹרוֹתִיךְ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבָאֵי יְמִי הַרְעָה, לֹאוּ אַינְנוּ יוֹמִין דְסִיבוֹ. אֶלָּא רָזָא דְמָלָה, בֶּד בְּרָא קָדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא עַלְמָא, בְּרָא לֵיהֶ בְּאַתְּ�וֹן דְאֲוֹרִיְתָא. וְכָל אֶת עַדְלָתָ קְפִיָּה, עַד דְאַתְּקִיָּמוּ

לשון הקודש

וְהַבָּרוֹן קוֹרֵא בְּחִילָה: לְכֶם אָוּרִים שְׁרֵי הַמְּמִשְׁלָה, מַיְכֶם שְׁרוֹאָה וְלֹא רֹואָה, שׁעוּומָד בְּעוֹלָם וְלֹא יָדַעַים עַל מַה קִיְמִים, וְלֹא מְשַׁגִּיחִים בְּכֻבּוֹד רְבָונָם, הַתּוֹרָה עוֹמֶת לְפָנֵיהם וְלֹא מְשֻׁתְּדָלִים בָּה – טוֹב לָהֶם שְׁלָא נְבָרָאָה, עַל מַה יְקֹמוּ בְּלִי שְׁכָל. אוֹי לָהֶם בְּשִׁיתְעָזָרוֹן יְמִי רָע וַיַּטְרְדוּ אֹתָם מִן הַעוֹלָם.

בְּלָהו אַתְּזֹן בָּאת בִּית. וְכֹל אַינְזָן אֶלְפָא בֵּיתות
דָּאַתְּגַלְגָּלוֹ אַתְּזֹן, בְּלָהו קִיְמִי (בַּלהו) לְמִבְּרִי עַלְמָא.

כִּיּוֹן דָּאַתְּגַלְגָּלוֹ וְאַתְּחַבְּרוֹ תְּרִין אַתְּזֹן אֶלְזָן ט"ר
בְּחַדָּא, סְלִקָּא טִית וְלֹא אַתְּיִשְׁבַּת, עַד דָּגָעָר
בָּה קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאָמָר לְהָ, טִית טִית, עַל
מָה אַתְּ סְלִקָּא וְלֹא אַתְּיִשְׁבַּת בְּדוֹכְתִּיךְ. אָמָרָה
קְמִיה. וּבָי עֲבָדָת לֵי לְמַהְנוּי אַתְּ בְּרִישָׁא דְּטוֹב, דָּהָא
אוֹרְיִיתָא פָּתָח בַּי בַּי טּוֹב. הַיְד אֲנָא מִתְּחַבְּרָא
לְאַתְּיִשְׁבָּא בָּאת רַע.

אָמָר לְהָ, תּוֹב לְאַתְּרִיךְ, דָּהָא אַתְּ צְרִיךְ לְהָ. דָּהָא
בָּר נֶשׁ דָּאָנָא בְּעֵי לְמִבְּרִי בְּכֹזֶן, תְּרוּזְיוּבוֹ
אַתְּבְּלִיל בְּחַדָּא, וְיִתְּבָרֵר. אָכָל אַתְּ לִימִינָא, וְאִידִי
לְשֻׁמְמָאָלָא. וּכְדִין תּוֹב וְאַתְּיִשְׁבּוֹ דָּא בְּדָא בְּחַדָּא.

לשון הקודש

אַתְּ הָעוֹלָם, בָּרָא אָתוֹ בְּאֹתִיות אַתְּ עֹלָה וְאַינְךְ מִתְּיִשְׁבַּת בַּמְקוֹםךְ?
הַתּוֹרָה, וְכֹל אֹתְךְ וְאֹתְךְ נְבָנָה לְפָנָיו; וּבָי עֲשִׂית אַוְתִּי לְהִיּוֹת
אָוֹת בְּרָאשׁ שֶׁל טּוֹב, שָׁהָרִי הַתּוֹרָה
פָּתָחָה בַּי בַּי טּוֹב, אַיְךְ אָנָי מִתְּחַבְּרָת
לְהַתִּישְׁבָּע עִם אֹתְךְ רַע?

אָמָר לְהָ: שׁוֹבֵי לְמִקְומָה, שָׁהָרִי אַתְּ
צְרִיכָה אָוֹתָה, שָׁהָרִי הָאָדָם שָׁאַנְיָ רֹצֶחֶת
לְבָרָא בְּכֶם, שְׁתִּיכְנֹן נְכָלָlim יִתְהַרְבֵּר.
וְיִבְרָא, אָכָל אַתְּ לִימִינָי, וְהָא לְשֻׁמְמָל.
וְאַוְ שָׁבּוּ וְהַתִּישְׁבּוּ זָוּ עַם זָוּ יְחָד.

אַתְּ הָעוֹלָם, בָּרָא אָתוֹ בְּאֹתִיות
הַתּוֹרָה, וְכֹל אֹתְךְ וְאֹתְךְ נְבָנָה לְפָנָיו,
עַד שְׁהַתְּקִימוּ בָל אֹתִיות בְּאֹות בִּית.
וְכֹל אֹתְן אֶלְפָא בִּיתות שְׁהַגְּלִילָוּ
הָאֹתִיות, בְּלֹן עַוְמָדוֹת וּבְלֹן לְבָרָא
הָעוֹלָם.

כִּיּוֹן שְׁהַגְּלִילָוּ וְהַתִּחְבְּרוּ שְׁתִּי
אֹתִיות הַלְּלוּ ט"ר יְחָד, עַלְתָּה טִית,
וְלֹא הַתִּיְשְׁבַּת, עַד שָׁגָעָר בָּהּ הַקָּדוֹש
בָּרוּךְ הוּא וְאָמָר לְהָ: טִית טִית, עַל מָה

בְּהָהִיא שְׁעַתָּא פְּרִישׁ לֹזֶן קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבָרָא
לֹזֶן לְכָל חַד וּתַחַד, יוֹמִין וּשְׁנִין יִדְיעָן. אֲלֵין
לִימִינָה וּאֲלֵין לְשֶׁמֶאלָה. אֲלֵין דִּימִינָה, אַתְקְרוּן יִמְיָה
הַטּוֹב, וּאֲלֵין דְּשֶׁמֶאלָה אַתְקְרוּן יִמְיָה הַרְעָה. וּעַל דָּא
אָמַר שְׁלָמָה, עַד אֲשֶׁר לֹא יִבָּא יִמְיָה הַרְעָה. דָּא
מִסְתְּרִין לֵיה לְבָר נֶשׁ בְּחוֹבוֹי דָּאִיהוּ עַבִּיד. כִּיּוֹן
דְּאַתְבָּרוּן יוֹמִין דְּטוֹב, וּיוֹמִין דְּרָעָה, כְּדִין תָּבוֹ
וְאַתִּישְׁבוּ, לְאַתְבָּלָא בָּהּוּ בָּבָר נֶשׁ.

וּבְגִינִי כֵּה אָמַר דָּוֹד, (תְּהִלִּים מֵט) לְמַה אִירָא בִּימֵי רֵעַ
עָזֶן עַקְבֵּי יִסְבְּנֵי. יִמְיָה רֵעַ וּדָאי. וּרְזֹא דָא,
אֲלֵין אַקְרוּן יִמְיָה רֵעַ, שְׁנִין הַרְעָה, וּאֲלֵין אַקְרוּן יִמְיָה
שְׁבָעַ, שְׁנִי שְׁבָעַ.

וּרְזֹא דְמַלְהָ, דָלָא לְאַפְקָא מַבּוּעָא דְּבָרִית קְדִישָׁא,
בְּיוֹמֵי רֵעַ, בְּשְׁנִת הַרְעָה. וּבְגִינִי כֵּה יוֹסֵף

לשון הקודש

באותה שעה הפריד אתם הקדוש של רֵעַ, אֹנוֹ שְׁבוֹ וְהִתִּשְׁבּוּ להכלי
ברוך הוא, וּבָרָא אָוֹתָן אֶת כָּל אֶחָת
וְאֶחָת יִמְיָם וּשְׁנִים יִדּוּעָות, אֶלָו לִימִין
וְאֶלָו לְשֶׁמֶאל. אֶלָו שֶׁל הִימִין נְקָרָאים
יִמְיָה הַטּוֹב, וְאֶלָו שֶׁל הַשֶּׁמֶאל נְקָרָאים
יִמְיָה הַרְעָה. וּעַל בֵּן אָמַר שְׁלָמָה, עַד
אֲשֶׁר לֹא יִבָּא יִמְיָה הַרְעָה, שָׁאֶלוּ
סּוּבָבִים אֶת הָאָדָם בְּחַטָּאוֹי שְׁחָנוֹ
עָשָׂה. פִּיוֹן שְׁגָבָרָאו יִמְיָם שֶׁל טֻוב וּמִים

דָאַיְהוּ רֹזֵא דְבִרִית, סְתִים מִבְועִיה בְשִׁנְתַּת הֶרְעָב. וְלֹא
יִהְבֶּן לֵיהּ דַוְכְּתָא לְאַסְגָּאָה בְעַלְמָא. וְדֹא בְּעֵי לֵיהּ
לְבָר נֶשׁ, דְבָד שְׁלַטָּא שִׁנְתַּת הֶרְעָב, דִיסְתִּים מִבְועִיה
דְבִרִית קְדִישָׁא דִילִילָה. בְגַין דָלָא יִהְבֶּן לֵיהּ דַוְכְּתָא
לְאַסְגָּאָה בְעַלְמָא.

רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמַר, רֹזֵא דָא אַיְהוּ רֹזֵא עַלְאָה. בְהַחְיָה
שִׁנְתַּת הֶרְעָב, בְגַין דָאַיְהוּ שְׁלַטָּא, בְעֵי לְאַסְתְּמָא
מִבְועִיה. בְגַין דָאֵי לֹא סְתִים לֵיהּ, גְּרִים לְאַמְשָׁבָא
רוֹחָא לְהַחְוָא וְלֹא מְהַחְוָא סְטָרָא. וַיַּהֲיבּוּ דַוְכְּתָא
לְהַחְוָא סְטָרָא לְמִפְשֵׁי בְעַלְמָא, סְטָרָא דְמִסְאָבָא
בְסְטָרָא דְקוֹדְשָׁא. וְתוֹרֹזֵא, דְכְתִיבּ, (משליו^ל) תְּחִתַּת שְׁלַשָּׁׁ
רְגִזָּה אַרְצִין וְנוּ.

וּבְגַין כֵּד יוֹסֵף צְדִיקָא, רֹזֵא דְבִרִית, סְלִיק וְסְתִים
מִבְועִיה, בְשִׁנְתַּת הֶרְעָב. דָלָא לְאַתְעַרְבָּא בְהַדָּה

לשון הקודש

הֶרְעָב. וּמְשׁוּם כֵּד יוֹסֵף, שַׁהְוָא סּוֹד
הַבִּרְית, סְתִים אֶת מַעַינָנוּ בְשִׁנְתַּת הֶרְעָב
וְלֹא גַּתְנָן לוּ מִקּוּם לְרִבּוֹת בְּעוֹלָם. וַיְהִי
אַרְיךָ לְאָדָם, שֶׁבָּאָשָׁר שׁוֹלְטָת שִׁנְתַּת
הֶרְעָב, שִׁיסְתָּם אֶת מַעַין הַבִּרְית קָדוֹשׁ
שָׁלוּ בְּקִידְעָה שְׁלָא יִתְנַן לוּ מִקּוּם לְרִבּוֹת
בְּעוֹלָם.

רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמַר, סּוֹד זה הוּא סּוֹד
וּמְשׁוּם כֵּד יוֹסֵף הַצְדִיק, סּוֹד הַבִּרְית,
תְּחִתַּת שְׁלֹשָׁׁׁ רְגִזָּה אַרְצִין וְנוּ.